

Проф. др Љубивоје Стојановић

Висока васпитачка школа струковних студија „Михаило Палов“

Вршац

lj6172@gmail.com

УДК: 37.014.523

ИСБН 978-86-7372-191-0, 19 (2014), п.464-473

Оригиналан научни рад

ТЕОЛОШКИ ДОПРИНОС КВАЛИТЕТУ ОБРАЗОВАЊА ДАРОВИТИХ

Резиме: Васпитно-образовни процес траје током читавог човековог живота и обухвата све стваралачке токове, што искључује једностраност и површност приступа и разумевања. Због тога је неопходна мултидисциплинарна динамика у остварењу свих васпитно-образовних релација. Уважавајући потребу различитих приступа задатој теми, у овом раду се примарно бавимо питањима која подстичу креативне одговоре о могућностима стављања теолошких садржаја у службу стваралачке прогресије даровитих ученика. Реч је о континуираном стваралаштву које се својим позитивним резултатима продужава даље у живот, наставља се и после одређеног школског циклуса и добијених диплома и звања. На тај начин период школовања добија свој пуни и прави смисао, није нешто стављено у други план или заклоњено „вишим циљем“ – „квалитетном радном снагом“. Ради се о стваралачком оспособљавању и оспособљености да се непрестано учи и ствара, а не о подели на припремни период (време школовања) и прозиводни период у коме је знање потребно само као сведочанство из прошлости. Само кроз саостварење свих стваралачких напора могуће је одржати добар квалитет васпитно-образовног процеса у коме се препознају и динамизују сви различити облици даровитости. Најпотпунији теолошки допринос у свему овоме показује се тако што се даровити подстичу на стваралачку солидарност кроз коју на најбољи могући начин промишљују своју успешност.

Кључне речи: теологија, допринос, квалитет, образовање, солидарност.

Теолошко поимање васпитно-образовног процеса

„Наука – у свом настојању да разуме оно што је створено и – религија – у својој ревности да схвати Створитеља – имају много заједничких циљева ... (Хајнц, 1974:5).

Прихватајући овај став о мирољубивој стваралачкој коезистенцији науке и религије опредељујемо се за културу дијалога где је примарна вредност уважавање другог и другачијег. То је стварно „... тражење дубљег идентитета“ (Тејлор, 2011:382), где је дијалог „мост између мене и саговорника – наша заједничка територија“ (Шушњић, 1994:31). Успешност и одрживост оваквог стваралачког начина условљена је спремношћу за мултидисциплинарну креативност и добронамерношћу према неистомишљеницима. То се изграђује стваралачком непрестаношћу и сталним усавршавањем свих стваралачких субјеката, који никако не смеју да себе обесмишљавају колективном самоизолацијом на основу припадности неке или нечему. Ставови и припадање никако не смеју да буду ограничавајуће категорије које спречавају комуникацију са онима који другачије мисле или припадају. Све ово додатно је оптерећено ако оптерећује васпитно- образовне процесе искључујући било кога из њих из разлога порекла или припадности.

Религијски садржаји у свему овоме могу бити вема креативни фактори, али и деструктивне чињенице ако се ставе у контекст површног оспоравања или једностраног истицања некога или нечега. Да би се то избегло неопходан је умесан увид у теолошко поимање васпитно-образовног процеса, које је у својој суштини одговорно и оптимистичко. Његова важност није умањена чињеницом да „... верске нормe не могу бити друштвене нормe ...“ (Цвитковић, 2006:7). Овај став указује на смислену вредност верских садржаја у изградњи друштвеног бољитка, јер верско стваралаштво треба да буде осмишљено служење човеку и свету, а не самоуверено господарење људским животима. То је већ на почетку хришћанске историје препознао и посведочио велики црквени педагог, апостол Павле. Он се обраћа хришћанима говорећи: „Не као да господаримо вашом вером, него смо помагачи ваше радости ...“ (2. Кор. 1:24). Дакле, дејство вере је адекватно само онда кад је успешно превазиђена потреба за господарењем другим и показана одређеност за стварно служење друштвеном напретку.

Теолошка наука инсистира на нераздвојивости васпитања и образовања, са јасним одређењем вредности сваког од ова два процеса. Наравно, нераздвојивост никако не треба схватити као поистовећивање и уопштавање, већ као састваралаштво. Ту нема места утапању једног у друго, пошто је јасно и тачно одређена добра стваралачка коегзистенција. Васпитање као свеукупна педагошка делатност – уобличавање понашања у одређеном смеру; и образовање - део ширег процеса васпитања усмерен на стицање знања и развој способности у теолошком контексту још чвршће сапостоје. То никако не треба разумети као негацију других научних дисциплина, већ као указивање на специфичност васпитно-образовне коегзистенције у теолошкој мисли. Ту се васпитни процес састоји у вас – питању (на – храњењу) духовном храном – истинама вере. Образовни процес састоји се из динамизирања образа и подобја Божијег у човеку, то је „васпитавање слободе помоћу савршене вере“ (молитва на крштењу). Ради бољег увида треба рећи да израз „савршена вера“ означава задатак усавршавања, а не следбеничку саможивост и умишљеност о себи и свом верском колективитету. Тако конципиран васпитно-образовни процес не одводи припаднике у колективну самоизолацију, већ их покреће ка позитивној друштвености. Тако се стварају добри стваралачки услови за свеобухватно усавршавање личности и заједнице и превазилази парцијалност и површност. Све је осмишљено заједничком прогресијом као мером која подстиче и усавршава све стваралачке подухвате. То подразумева добре васпитно-образовне обрасце које треба промишљати као отворене системе у непрестаној креативној динамици. На тај начин се усаглашавају прошлост, садашњост и будућност, традиционализам и модернизам. Јеванђелски принцип тог усаглашавања је: „Ново вино у нове мехове“ (Мт.9:16-17), уз јасно одређење да је добар васпитно-образовни стваралац онај „... који износи из ризнице своје и старо и ново ...“ (Мт.13:52). Ове јеванђелске паралеле проистекле из животне свакодневице јасно говоре о ризници знања онога који претендује да буде учен и друге поучава, заговарајући стваралачку свеукупност без предрасуда и оптерећености. На

томе се темеље васпитно-образовни принципи: дођи и види, увери се, ко хоће ... (Мт. 16:24; Јн.1:46; 20:24-31), са јасним одређењем стваралачке слободе ученика и учитеља – васпитаника и васпитача. Човекова слобода као стварна мера његове боголикости је незаобилазна стварност у васпитно-образовном процесу где је он стваралачки субјекат, а не пасивни прималац информација и наредби. То никако не треба превиђати, јер би тако дошли до погрешног мишљења и чињења, што је приметно и присутно како у поступцима појединих верских субјеката тако и у мишљењима оних који теолошку мисао посматрају са позиција сопствене једностраности неприхватања и омаловажавања другог и другачијег. У оба случаја, и поред извесне идеолошке неусклађености, видимо истоветну површност и једностраност. То је могуће превазићи само трезвеним увидом у теолошко мисао у њеној темељној вредности и стваралачкој свеукупности, а не субјективним одабиром „адекватних“ примера за потврду сопствених предрасуда о другој.

Тако да ако знамо јасну теолошку мисао Максима Исповедника да је „Бог човеку дао биће ни вечност, а задао доброту и мудрост“, разумећемо да је васпитно-образовни процес у теолошком контексту стално узрастање свакога човека. То узрастање је осмишљено и дефинисано као „... мера раста пуноће Христове ... да буде савршен човек Божији, спреман за свако Божије дело ...“ (Еф.4:13; 2.Тим.3:17). Реч је, дакле, о богочовечанском стваралаштву које је слободно од сваког вида једностраности и површности. Васпитање и образовање теолошка мисао разуме као истовремене радње које трају током читавог човековог живота, нису орочене само периодом школовања. Почињу много пре „ђачког доба“ и трају „од колевке па до гроба“, што никако не треба разумети као негацију школског васпитно-образовног процеса. Реч је о афирмативном приступу животу, са пуним уважавањем неопходности школског система који осмишљава и на добро усмерава све стваралачке потенцијале.

Феномен даровитости у теолошком контексту

Даровитост појединца у теолошком контексту је колективна категорија, што не треба разумети као обезличавање и омасовљење које доводи до осредњости. Ради се о разумевању даровитости у контексту стваралачке одговорности, јер се на тај начин превазилази саможивост даровитог појединца. То не значи оспоравање стваралачких потенцијала даровитих, реч је о креативној афирмацији стваралачких потенцијала њиховим стављањем у службу свеопштег бољитка. Сарадња и солидарност су стваралачке одреднице које осмишљавају прогресију доброг чињења које се остварује без уопштавања. Јасно се препознаје шта ко ради и све има своју меру, постоји осмишљен поредак заснован на јеванђелском принципу: „Који хоће међу вама да буде први, нека вам буде слуга“ (Мт. 20:27). На овај начин даровитост као добра могућност постаје животна стварност која осмишљава међуљудске односе. Тако даровити појединац постаје креативни стваралац који својом делатношћу себе дарује другима и друге подстиче на себедавање и

састваралаштво. Тада сва наша давања и примања постају узрочно – последичне категорије које нас све узводе у несагледиве висине добре комуникације.

Даровитост је у теолошком контексту обавезујући феномен, а не привилегија која омогућава одређене повољности и удобности. Јер, сходно јеванђелској математици којом се мери прогресија добијених дарова, сваки дарова треба да добијено помножи са два, да удвостручи. То значи уваћавање са 1 на 2, са 2 на 4 и са 5 на 10 (Мт. 25:14-30). Ово нам недвосмислено показује да уз Божији дар иде човекова делатност, јер човек није пасивни прималац који добијено треба да троши себично, него је стваралац који одговорним чињењем добијено умножава будући увек спреман да стваралачку радост подели са другим. Тако се остварује живо и животно заједничење у коме свако учествује са пуном одговорношћу трудећи се да допринесе заједничкој стваралачкој успешности.

Апостол Павле те стваралачке релације промишља у контексту просвећене еклисиологије, радног космоизма и отворене антропологије. То се најбоље види из кратког извода: „Различити су дарови, али је Дух исти. И различите су службе, али је Господ исти ... И свакоме се даје пројава Духа на корист. Јер једноме се даје кроз Духа реч мудрости; и другоме реч знања ... А све ово чини један и исти Дух делећи свакоме понаособ како хоће ... тело није један уд него многи ...а око не може рећи руци: не требаш ми. Или опет глава ногама: не требате ми. Бего, шта више, који се удови тела чине да су слабији неопходни су ... и неугледни наши удови имају већи углед, док оним угледним то не треба ... Бог сложи тако тело давши слабом уду већу част ... да не буде раздора у телу, него да се удови подједнако брину један о другоме ... Ревнујте за веће дарове и показаћу вам још узвишенији пут ...“ (1.Кор.12:4-31). Из овог кратког извода новозавтеног текста јасно видимо да личност и заједница у теолошкој интерпретацији и реализацији добијају свој пуни смисао кроз одговорно стваралаштво којим се превазилазе недоречености индивидуализма и колективизма. На тај начин сви стваралачки подвизи постају заједничко дело многих, тако што се превазилази подела на „моје“ и „твоје“, али без уопштавања у коме „ми“ и „наше“ не потискују „ја“, „ти“ „он“ и „она“.

Врло је важно разумети израз „различити дарови“ (1.Кор.12:4) на прави начин, јер његово стварно значење је указивање на неоспорну чињеницу даровитости сваког појединца за нешто. То што појединци не успеју да препознају своје дарове, или то код њих не препознају други, не може оспорити стварност њихових дарова. Недостатак реализације никако не може бити ваљана аргументација која би оправдала нестваралаштво и неодговорност. За трезвено препознавање је неопходно да непрестано стичемо „менталитет смирења“ (Манзаридис,2001:71), што не може бити нешто једнократно. Мора бити свестрана и свеживотна активност свакога ствараоца, посебно оних са већим даровним потенцијалом. Теолошка мисао ту може много допринети васпитно-образовном стваралаштву у раду са дариовитима.ту су битне два чињенице, спречити да школа постане „универзално тржиште радне снаге“ (Поткоњак,2012:75), и не дозволити да

човек буде „ ... биће којим управљају циљеви ...“ (Инђић,2009:107). Ово не треба разумети као потребу за идеолошком супростављеношћу, или као политичку борбу, него као ненаметљиво теолошко промишљање и подстицање животне одговорности. Тако је могуће успоставити стваралачки дијалог, који “ ... надјачава затвореност и једностраност ...“ (Шушњић,1994:46). То захтева ненаметљиво поступање несводиво на површно критизерство свега другачијег, где је потребно много смирења и стрпљења. Никако не сме бити изражено кроз форме претњи и забрана, већ као савет упућен онима који су препознати као даровити. Реч је о стваралачком улогу без очекивања захвалности и похвала, уз непоколебљиву добронамерност. Очекивани резултати морају бити слободни од нагона за самодоказивањем и усмерени ка добродетели која доприноси стварној успешности свих стваралачких субјеката.

Ангажована теологија и васпитно-образовне реформе

Ангажована или примењена теологија је нешто чему треба тежити и што треба промовисати са пуном одговорношћу. Крајњи циљ треба да буде презентација спремности за служење спасењу света и човека, и то не једностраним представљањем спасоносног процеса као неког избављења од нечега. Тако нешто би нас довело до нејасног и бесмисленог дуализма који је оптерећен неизвесношћу и страхом који неконтролисаном прогресијом прераста у мржњу. Овде се опасност додатно усложњава тиме што је ретко кад препознајемо као наше лоше стање. То је нарочито непрепознато у контексту борбе за „место“ у друштву, где поједини верници у осећању умишљене угрожености од свега другачијег не желе или не могу да разумеју стваралачку богодаровану слободу свакога човека. Све што се не уклапа у њихове норме и обрасце понашања проглашавају за непријатељско и опасност коју треба уклонити пре него што „они“ не уклоне нас и „наше“. Такве реакције треба препознавати и промишљати са пуном спремношћу да се призна промашај и промени мишљење и понашање у вези са друштвеним догађајима којима треба приступати прогресивно и креативно а не са предрасудама које ствараоца претварају у некреативног реакционара. Посебно кад је у питању савремени школски систем где постоји довољно простора за успешно остварење ангажоване теологије и њен пуни допринос стварном бољитку. Само је потребно да свако сопствене дијаложке потенцијале прилагоди и осмисли уважавајући и потребе другог, а не само истичући себе и своје мишљење и потребе. Важно је и то да критика не буде сама себи циљ, него стваралачко средство које омогућава промену свих и свега на боље.

Ангажована теологија никако не сме да се заустави на дијагнози стања у школском систему, неопходно је да промишља и предлаже терапију, начин превазилажења онога што је потребно побољшати. То никако не сме да буде оптерећено неспремношћу да се чују разлози и потребе оних који су креатори тог процеса. Неумесно је и малодушно иступање из дијалогског поступка у изолацију злурадог и злопамтивног критизерства. Важно је и препознавање и поштовање стручности оних који подстичу нове форме васпитно-образовне

прогресије. Тиме расправа добија на смислености, није неутемељено оспоравање некога само због тога што нешто не разумемо како треба, или нам се чини неприхватљивим. Потребно је превазићи недоречени субјективизам како бисмо могли бити стваралачки субјекти. Само на тај начин је могуће бити креативни учесник расправе о ваљаности савремених реформи школског система, са јасном свешћу да је једна од њихових позитивних вредности увођење верских тема и садржаја у васпитно-образовни процес. Приступајући на тај начин овом веома важном питању изградићемо систем стваралачке одговорности, знајући да заговарањем самоизолације и критизерства уместо дијалога показујемо сопствену неспремност и стварну добронамерност. Јер, како другачије именовати непристајање унапред на све покушаје креатора реформи школског система. Само онда кад имамо јасно изграђен вредносни систем можемо бити адекватни саговорници са свима, јер ћемо разумети да и они имају своје вредносне одреднице. Тада наше суочење постаје аргументована расправа, где је неумесно тражити кривца за нешто што се догодило. Потребно је тражити решења за оно што сви заједно треба да учинимо као нешто што треба да буде стварно добро.

Сумња у било чију добронамерност понекад може бити и показатељ недобронамерности онога који не може да се ослободи од сопственог неповерења према другима. Због тога је важно да почетна претпоставка буде поверење у добронамерност другог, што не треба разумети као спремност за нестваралачко следовање. Пре се може говорити о почетном уважавању другог, чиме се потврђује сигурност сопственог става. То нас даље покреће стваралачкој жељи да све може бити добро, и да томе можемо много допринети. Другачијим приступом ми се обесхрабрујемо мишљењем да неко други не жели ништа добро, што нас доводи до закључка да и ми не треба да промишљамо о добру, него о начину омаловажавања другог и другачијег. Тако у стању изгубљене добронамерности и не видимо сопствени промашај, свему приступамо са оптерећењем и покуравамо се сопственој недоречености и неуспешности. На тај начин не можемо ништа учинити бољим, јер кад желимо само да исправљамо једни друге, а не сами себе, онда одустајемо од главне теме, бавимо се кривицом једни других, а не заједничким решењем. Проблем је, дакле, у присту који треба свако у себи да промени на боље, што значи да у неким случајевима још и није почела ваљана расправа на тему савремених реформи школског система. То треба свако да промишља како бисмо заједно увидели препознате потенцијале савременог школског система, посебно у вези са даровитим ученицима.

Ангажована теологија може бити прогресивна само онда кад свим својим поступцима покрене стваралачку добронамерност оних који је репрезентују у свим стваралачким облицима. Везано за реформе савременог школског система, са посебним нагласком на рад са даровитим ученицима, инклузијом у свим њеним начинима и садржајима, неопходна је промоција смирења, стрпљења, солидарности, емпатије и активне толеранције. Примарна одредница треба да буде мирољубива коегзистенција, и то не као пасивно сапостојање, већ као заједничко стваралаштво које афирмише бољитак и

успешност свих стваралачких субјеката. Кад је све на овај начин осмишљено и уређено све критике постају добронамерне сугестије, добре дијаложке одреднице које подстичу расправу и омогућавају договор као заједничко усаглашавање где је мера успешности спремност да се у први план стави оно што је добро, а не да се буде у праву по сваку цену. Само тако је могуће креативно исправљање учених недостатака, где је неопходна спремност да се саслуша мишљење другог, а не само жеља да се по свају цену све саобрази себи и свом мишљењу.

Ради бољег увида треба рећи да у реформама савременог школског система постоји спремност и отвореност за нове стваралачке увиде. Није закључан постигнутим решењима, отворен је за све креативне информације, што треба разумети као прогресивну креативност, а не као нестабилност. Реч је о промени на боље и саображавању животним потребама, где је важно избећи „тријумф средстава над циљем“ (Инђић, 2009:107). Ангажована теологија треба да подстиче стваралаштво у том правцу, и то не једностраном критиком свих стваралаца, већ да све покреће позивом у преображајну стваралачку динамику. То подразумева препознавање стваралачке улоге и прихватање одговорности у процесу, тражење и налажење добрих стваралачких начина. Стваралачки универзализам као разумевање различитости на креативан начин и осмишљавање процеса глобализације и транзиције је битна одредница ангажоване теологије. Кад се тако осмисли стваралаштво могуће је препознати опасности које доноси неолиберална идеологија која заговара тржиште и профит као основне регуле. Тако се „... економски принципи уводе у подручје образовања ... Ефикасност и профитабилност потискују стару представу о образовању усмереном на развој личности ...“ (Трифунковић-Здравковић, 2014:295). Препознавши ово као опасност која може угрозити васпитно-образовни процес потребно је тражити и наћи исправно решење које може све подстаћи на боље. То је могуће само онда кад постоји спремност да се преузме одговорност уместо свођења свега на проглашавање кривице другог. Тражење ваљане аргументације је један од показатеља одговорности, што у овом случају показује став једног нашег савременика: „Подвођење свега под новчане вредности појефтињује људски живот“ (Манзаридис, 2011:93). Дакле, овде нема одређења кривца, само се поставља подстицајна дијагноза која никога ко је добронамеран не може оставити равнодушним. Ово је добар пример успешности ангажоване теологије и њеног стварног доприноса бољитку васпитно-образовног процеса. Реч је о опмени која делује смислено на стварање доброг вредносног система. Ту се осликава дијагноза кризе вредности која омогућава даље радње на стварању бољих стваралачких релација.

Стварни допринос ангажоване теологије васпитно-образовном раду са даровитим

Успешност у свему условљена је потребом стварног разумевања конкретног феномена и степеном спремности на стрпљиво поступање,

искреност и смирење. Тамо где нема знања и разумевања, где постоје нестрпљивост, неискреност и гордост све је обесмишљено саможивошћу која после почетног насиља прераста у немоћно одустајање. Због тога је неопходна стална стваралачка спремност суочења са собом, како бисмо се могли суочити са другим. Различитост погледа никако не сме да буде разлог за сукобе, као што и прихватање другог онаквим какав јесте не треба разумети као пристајање на оно што се сматра погрешним. Стваралачка динамика подразумева сталну дијалогску прогресију и промишљање бољег начина комуникације, где је мера успешности квалитет себедавања, а не квантитет присвојеног. Ангажована теологија у том смислу треба да подстиче боље релације, а не да намеће вредносни систем по сопственом нахођењу. Својим подстицајним чињењем треба да буде ненасилни креатор стваралачке прогресије покрећући оно што је добро да буде још боље, не обезвређујући ничије стваралаштво због одређених пропуста и промашаја. То не значи заговарање снисхођења и попустљивости пред злом, већ остварење библијског императива: „Не дај да те зло победи, него победи зло добрим“ (Римљ.12:21). Тако усмерена и осмишљена теолошка мисао постаје пожељан чинилац у стварању бољих међуљудских релација. Њено ненаметљиво присуство и учествовање на тај начин даје стварно добре резултате, посебно у вези са васпитно-образовним радом са даровитим. Битне одреднице успешности у томе могу бити:

- Препознавање даровитости као могућности коју треба оделотворити сарадњом многих стваралачких субјеката, а не само индивидуалном активношћу привилегованих појединаца.
- Подстицање даровитих на стално напредовање у добродетели и усавршавање у новим сазнањима, уз препознавање одговорности према заједници у којој сапостоје са другима.
- Покретање друштвене солидарности саме заједнице током школовања даровитих, како би им било омогућено да реализују своје потенцијале сталним усавршавањем и стицањем нових знања.
- Развијање смирења код даровитих, како би могли да носе и умножавају своје таленте без гордости и саможивости.
- Спречавање зависти код оних који нису препознати као даровити, како би и они били стваралачки учесници, а не пасивни посматрачи.
- Усаглашавање различитости инсистирањем на заједничењу где се „ти“, „ја“ и „он“ осмишљавају разумевањем „ми“ као заједнице слободних личности, а не безличне масе у којој привилеговани (даровити) имају надмоћ на „обичним“ – безначајним.
- Неговање културе дијалога и активне толеранције у васпитно-образовном процесу, тако што се другост другог поштује и уважава, а не трпи.
- Прилагођавање верских садржаја стваралачким активностима у којима се истовремено афирмишу сви ствараоци тако што свако препознаје и умножава своје дарове (таленте) на заједничку корист свих учесника.

- Поштовање стварног смисла и суштине верских учења и друштвених норми, без мешања надлежности, са стварном спремношћу промене себе на боље и без насиља над другим и другачијим.
- Стварање отвореног васпитно-образовног система где је једина права мера успешности спремност да се поштује други и другачији без намере да се било коме нешто наметне или од било кога нешто изнуди.
- Стварна оспособљеност даровитих за критичко промишљање, иновативност, креативну прогресију и оспособљеност да буду први у својим колективитетима тако што су спремни да непоколебљиво служе бољитку свих и свега.

Литература:

- Библија (2010). Свети архијерејски синод СПЦ. Београд
- Инђић, Т., (2009): *Технологија и културни идентитет*. Службени гласник. Београд.
- Манзаридис, Г., (2011): *Глобализација и универзалност*. Службени гласник. Београд
- Поткоњак, Н., (2012): *Педагошка знања сваком човеку нужна*. Висока васпитачка школа струковних студија за образовање васпитача. Вршац.
- Тејлор, Ч., (2011): *Доба секуларизације*. Службени гласник. Београд.
- Трифуновић, В., - Здравковић, Д., (2014): *Друштвене промене и развој образовања у друштвима у транзицији. Годишњак Учитељског факултета у Врању*. Врање.
- Хајнц, Х., (1974): *Савремени човек и Библија*. Препород. Београд.
- Цвитковић, И., (2006): *Речник религијских појмова*. Лагуна. Београд.
- Шушњић, Ђ., (1994): *Дијалог и толеранција*. Издавачка књижница Зорана Стојановића. Београд.

Theological contribution to the quality of education for gifted students

Abstract: The educational and pedagogical process lasts throughout one's life and includes all the creative flow, which excludes superficiality in approach and understanding. This requires a multidisciplinary dynamics in the achievement of all the educational relationships. Recognizing the need for different approaches to a given topic, in this study we primarily engage in questions that encourage creative responses about the possibilities of putting theological contents in the service of creative improvement of gifted students. It is about a continuous creativity which in its positive results extend further in life, continues as well after a school cycle and after obtaining diplomas and degrees. In that way, the period of education receives its full and true meaning, and is not something put on the back or covered by the "higher purpose" - "high-quality manpower." The issue is about a creative training and capacity to continually learn and create, rather than the division on the preparatory period (time of education) and production period in which knowledge is required only as a testimony of the past. Only through the accomplishment of all creative effort, it is possible to maintain the good quality of the educational process in which all the different forms of talents are recognized and supported. The most

complete theological contribution in all of this is shown by the gifted students who are encouraged for creative solidarity through which they, on the best possible way, promote their success.

Key words: theology, contribution, quality, education, solidarity.

